

РАЗДЕЛ 8

Регистър на всички други планове и програми в обхвата на ДРБУ, отнасящи се за отделни басейни, сектори, проблеми или типове води, имащи отношение към ПУРБ

Съдържание

8.1. Стратегии и планове за Международния басейн на р. Дунав.....	5
8.1.1. Стратегия на ЕС за Дунавския регион	5
8.1.2. План за управление на международния речен басейн на р. Дунав (DRBMP)	5
8.2. Европейски програми за трансгранично сътрудничество	6
8.2.1. Програма Интеррег VI-А Румъния – България 2021-2027г.....	6
8.2.2. Програма ИНТЕРРЕГ VI-А ИПП България - Сърбия 2021-2027г.....	6
8.2.3. Програма ИНТЕРРЕГ VI-Б Дунавски регион 2021-2027г.....	7
8.3.1. Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие до 2030г.....	7
8.3.2. Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050г. на Република България	7
8.3.3. Национална програма за опазване, устройчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030г.	8
8.3.4. Стратегия за биологичното разнообразие в Република България.....	8
8.3.5. Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024г.	8
8.3.6. Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030г.	9
8.3.7. Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030г.	9
8.3.8. Национален план за възстановяване и устойчивост	10
8.3.9. Национална рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021-2027г.	10
8.3.10. Национален инвестиционен план за водоснабдяване и канализация	10
8.3.11. Национална програма за развитие "България 2030 г."	11

8.3.12. Програма за изпълнение на Директива 91/271/ЕИО за пречистването на отпадъчните води от населените места	11
8.3.13. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030г.....	11
8.3.14. Стратегия за развитие на доброволческите формирания за защита при бедствия, пожари и други извънредни ситуации в Република България за периода 2021 – 2030г.	11
8.3.15. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор	12
8.3.16. Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България	12
8.3.17. Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България	12
8.3.18. Актуализиран Национален план за действие по управление на УОЗ в България ..	13
8.3.19. Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване	13
8.3.20. Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028г.	13
8.3.21. Обща стратегия за управление и развитие на хидромелиорациите и защита от вредното въздействие на водите.....	14
8.3.22. Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2021-2027г."	14
8.3.23. Стратегия и План за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027г.....	14
8.3.23. Национална стратегия за развитие на лозарството и винарството в Република България 2005 - 2025г.....	15
8.3.24. Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025г. ...	15
8.3.25. Стратегия за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023г.....	15
8.4. Регионални стратегии, планове и програми в ДРБУ	16
8.4.1. Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2021-2027г....	16

8.4.2. Областни стратегии за развитие за периода 2021-2027г.....	16
8.4.3. Регионални схеми за пространствено развитие на районите от ниво 3 (области) за периода 2021-2027г.....	16
8.4.4. Регионални генерални планове за водоснабдяване и канализация 2014-2038г.....	17
8.5. Общински планове и програми в ДРБУ	17
8.5.1. Планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027г.....	17
8.5.2. Общински програми за опазване на околната среда 2021-2028г.....	18
8.5.3. Общински/регионални програми за управление на отпадъците 2021-2028г.....	18
8.5.4. Планове за развитие на горските територии	18
8.6. Планове за управление на защитени територии и защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000 в ДРБУ	18
8.6.1. Национални и природни паркове.....	21
8.6.2. Резервати и поддържани резервати.....	21
8.6.3. Защитени местности и природни забележителности	22

При разработването на ПУРБ се стремим да прилагаме принципите на интегриране и устойчиво управление на водите в съответствие с принципа на субсидиарността. Планът е публичен и обвързан с другите политики за дългосрочна перспектива за национално и регионално развитие в областта на опазване на околната среда, енергетиката, транспорта, селското стопанство, рибовъдството, туризма.

В настоящия раздел за целите на ПУРБ 2022 – 2027г. са разгледани основните планове, които определят посоката на развитие, както и тези, които имат пряко отношение към управление на дейностите по околната среда и водите. Изготвен актуализиран регистър на стратегии, планове и програми на международно, национално, регионално и местно ниво имащи отношение към изготвянето на ПУРБ, и прилагането им съвпада по време с реализирането на плана.

По-подробна информация за стратегиите, плановете и програмите на международно, национално, регионално и местно ниво е представена в **Приложение 8.1.**

8.1. Стратегии и планове за Международния басейн на р. Дунав

8.1.1. Стратегия на ЕС за Дунавския регион

Стратегията е приета месец юни 2011г. Тя се основава на интегриран подход, насочен към постигане на оптимално устойчиви решения за Региона на р. Дунав (Дунавски басейн). Целта на стратегията е да обедини усилията на заинтересованите страни в региона, предоставяйки им средство за изграждането на регион на сигурност, благоденствие и справедливост. Структурата за функциониране на Националния координационен механизъм за изпълнение на Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион е приета с Решение на Министерския съвет № 192 от 25 март 2015г.

8.1.2. План за управление на международния речен басейн на р. Дунав (DRBMP)

Планът за управление на международния речен басейн на р. Дунав (DRBMP) 2022 – 2027г. се изготвя в изпълнение на изискването на Рамкова директива за водите (РДВ) за осигуряване на координирано управление на водите в международните райони за басейново управление, и с участието на всички страни от Дунавски басейн под координацията на Международната комисия за опазване на р. Дунав (МКОРД).

Актуализацията на DRBMP се фокусира върху пет значими проблема при управлението на водите, свързани с основните видове натиск, които влияят върху състоянието на водите в международния речен басейн на р. Дунав. Това са: замърсяване с органични вещества; замърсяване с хранителни вещества; замърсяване с опасни вещества; хидроморфологични изменения и ефекти от изменението на климата (суша, недостиг на вода, екстремни хидроложки явления и други въздействия).

Актуализацията на DRBMP 2022 – 2027г. е извършена едновременно с актуализацията на плана за

управление на риска от наводнения в международния речен басейн на р.Дунав (DFRMP) 2022 – 2027г., в който се планират мерки за управление на риска от наводнения, като двата плана са съгласувани и синергично в съответствие с екологични цели, както е предвидено от РДВ.

8.1.3. План за управление на риска от наводнения в международния речен басейн на р.Дунав (DFRMP)

Планът за управление на риска от наводнения на международния речен басейн на р.Дунав (DFRMP) 2022 – 2027г. се изготвя в изпълнение на изискването на Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на риска от наводнения (Директивата за наводненията), и с участието на всички страни от Дунавски басейн под координацията на МКОРД.

Актуализацията на DFRMP е насочен към постигане на следните цели в международния речен басейн на р.Дунав: избягване на нови рискове; намаляване на съществуващите рискове; укрепване на устойчивостта; повишаване на осведомеността; насърчаване на принципа на солидарността. Тези цели са насочени към намаляване на потенциалните неблагоприятни последици от наводненията за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и икономическата дейност.

8.2. Европейски програми за трансгранично сътрудничество

8.2.1. Програма Интеррег VI-A Румъния – България 2021-2027г.

Програмата Interreg VI-A Румъния-България се финансира от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ и е одобрена от Европейската комисия на 30 ноември 2022г. Програмата има за цел да подобри развитието на румънско-българската гранична зона в периода 2021-2027г.

Програмата се фокусира върху проекти, които съвместно решават специфични за района предизвикателства, имат реално трансгранично въздействие и са от полза за населението, бизнеса и институциите в трансграничния регион. В продължение на добрите практики от предишните два програмни периода, програмата ще инвестира в операции, свързани с изменението на климата, превенцията и управлението на риска, съхраняването и опазването на околната среда, насърчаване на ресурсната ефективност, устойчивия транспорт, насърчаване на заетостта и мобилността на работната сила.

8.2.2. Програма ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България - Сърбия 2021-2027г.

ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП България-Сърбия 2021-2027г. е програма за трансгранично сътрудничество, финансирана от Европейския съюз със средства от Инструмента за предприсъединителна помощ. Програмата е одобрена с решение на Европейската комисия от 22 ноември 2022г.

Общата цел на програмата е укрепване на териториалното сближаване на трансграничния регион България-Сърбия като се предостави рамкова подкрепа на местния бизнес за растеж и разширяване, за по-добро представяне в по-екологичен и по-интелигентен конкурентен глобален пазар, подпомагане на предприятията и подкрепа на съвместни действия за предотвратяване на риска от природни и техногенни опасности чрез междуинституционална координация за превенция на риска и управление на бързо реагиране, хармонизиране на процедурите и подходите.

8.2.3. Програма ИНТЕРРЕГ VI-Б Дунавски регион 2021-2027г.

Програма Интеррег „Дунавски регион“ 2021-2027г. е Европейска програма за транснационално сътрудничество за насърчаване споделянето и прилагането на съвместни решения за справяне с общите предизвикателствата и проблеми в Дунавския регион, като по този начин се постигне сближаване на участващите държави и региони.

Целта на програмата е държавите в Европа да си сътрудничат в разработване и изпълнение на съвместни проекти, които биха допринесли за разрешаване на общи териториални, социални и икономически проблеми. Всички предизвикателства, идентифицирани от териториалния анализ на програмата са в съответствие с плана за действие на Дунавската стратегия. Съответно и приоритетите на програмата, а именно: Иновации, Свързаност; Околна среда и Добро управление, съвпадат с тези на Дунавската стратегия.

8.3. Национални концепции, стратегии, планове и програми

8.3.1. Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие до 2030г.

Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030г. са приети с Решение № 621 на Министерския съвет от 25.10.2019г.

Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие на Република България задава рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г., като идентифицира и потвърждава необходимостта от действия за АИК както за цялата икономиката, така и на секторно ниво. Включените сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризм“, „Градска среда“ и „Води“. Управлението на риска от бедствия се разглежда като междусекторна тема.

8.3.2. Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050г. на Република България

Дългосрочната стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050г. на Република

България е приета с Решение № 809 на Министерския съвет от 21.10.2022г.

Дългосрочната стратегия представя българската позиция и приоритети по отношение на нисковъглеродната икономика и постигането на климатична неутралност до 2050 г. Настоящият документ очертава основните изводи от оценката на потенциала на България, базирана на енергийно и климатично моделиране, като надгражда Интегриран план в областта на енергетиката и климата на България за периода 2021 – 2030г. и включва периода след 2030г.

8.3.3. Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030г.

Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030г. е приета с Решение № 748 на Министерския съвет от 22.10.2020г.

Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020 – 2030г.) се разработва на основание чл. 24. ал.1 от Закона за и на чл. 77 от Закона за опазване на околната среда. Обхваща 10-годишен период на изпълнение и включва петгодишен план за действие. Целта на Националната програма е опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите. Национална програма е програмен документ с дефинирани цели, приоритети и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво.

8.3.4. Стратегия за биологичното разнообразие в Република България

Стратегията за биологичното разнообразие на Република България (СБРРБ) е основен стратегически документ, чрез който се определят средносрочните цели и приоритети, свързани с опазване на биологичното разнообразие на територията на страната. Тя има интегриран характер, който се обуславя от една страна от прякото въздействие на документа върху социално-икономическите процеси, протичащи в държавата, а от друга с необходимостта от реализацията на дейности в различните сектори на икономиката и обществото.

Като стратегически документ, СБРРБ се явява основния свързващ и координиращ елемент между действащите стратегическите планови документи на национално, регионално, областно и общинско ниво, които определят развитието на страната в средносрочен и дългосрочен план. Тя надгражда, допълва и актуализира целите и задачите на предходната Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, въз основа на задълбочен анализ на текущото състояние на биологичното разнообразие и идентифицираните потенциални заплахи и проблеми в средносрочен план.

8.3.5. Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024г.

Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024г. е приет

Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019г.

Програмата има за цел да подпомогне общините в прилагането на мерки за постигане на устойчиво съответствие по показателя фини прахови частици. Документът не води до изземване от страна на държавата на компетенции и задължения на местните власти за осигуряване на чистотата на атмосферния въздух, а предлага прилагането на политики и мерки на национално ниво, които общинските власти не са в състояние да приложат самостоятелно. Националната програма включва мерки, насочени към секторите, за които е установено, че имат основен принос за замърсяване с фини прахови частици – битово отопление и транспорт. Изпълнението на мерките следва да доведе до подобряване на качеството на атмосферния въздух и да допринесе за постигане на определените от законодателството норми в общините с наднормено замърсяване.

8.3.6. Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030г.

Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030г. е приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019г.

Основната цел на програмата е да изпълни задълженията за намаляване към 2020г. и 2030г. на общите годишни антропогенни емисии на следните замърсители на атмосферния въздух: серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС), амоняк (NH₃) и фини прахови частици (ФПЧ_{2.5}), спрямо емисиите за определената в Директива (ЕС) 2016/2284 за базова 2005г. Програмата включва целите, приложимите мерки, които трябва да доведат до намаляване на емисиите, сроковете за прилагането на мерките, необходимите финансови средства и отговорните институции. Предвидените мерки са в сектори, които са по-значими източници на емисии в атмосферния въздух, като селско стопанство, автомобилен транспорт и битово отопление.

8.3.7. Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030г.

Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 - 2030г. е приет с Протокол № 8 на Министерския съвет от 27.02.2020г.

Основните цели, заложи в ИНПЕК са: стимулиране на нисковъглеродно развитие на икономиката; развитие на конкурентоспособна и сигурна енергетика; намаляване зависимостта от внос на горива и енергия; гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители. Националните приоритети в областта на енергетиката могат да бъдат обобщени, както следва: повишаване на енергийната сигурност и диверсификация на доставките на енергийни ресурси; развитие на интегриран и конкурентен енергиен пазар; използване и развитие на енергията от ВИ, съобразно наличния ресурс, капацитета на мрежите и националните специфики; повишаване на енергийната ефективност чрез развитие и прилагане на нови технологии за постигане на модерна и устойчива енергетика; защита на потребителите чрез гарантиране на честни, прозрачни и недискриминационни условия за ползване на енергийни услуги.

8.3.8. Национален план за възстановяване и устойчивост

Националният план за възстановяване и устойчивост е приет с Решение № 203 на Министерския съвет от 07.04.2022г.

Основните цели на Плана за възстановяване и устойчивост са да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията от COVID-19 както и да създаде една по-устойчива, справедлива и успешна икономика. В преследването на тези цели правителството изработи набор от мерки и реформи, които не само да възстановят потенциала за растеж на икономиката, но и да го развият и повишат. Това от своя страна ще позволи в дългосрочен план да бъде постигната стратегическата цел за конвергенция на българската икономика и нивата на доходите със средноевропейските. Същевременно, Планът полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката в контекста на амбициозните цели на Европейския зелен пакт.

8.3.9. Национална рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021-2027г.

Рамките за приоритетни действия (РПД) представляват инструменти за стратегическо многогодишно планиране, чиято цел е да осигурят всеобхватен преглед на необходимите мерки за изграждането на мрежата „Натура 2000“ в целия ЕС и свързаната с нея екологосъобразна инфраструктура, като се уточняват потребностите от финансиране за тези мерки и се свързват със съответстващите програми на ЕС за финансиране. В съответствие с целите на Директивата на ЕС за местообитанията, на която е основана мрежата „Натура 2000“, мерките, които трябва да бъдат определени в РПД, са предвидени основно за запазване или възстановяване на благоприятен природозащитен статус на естествените местообитания и видовете от интерес за ЕС, като същевременно се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.

8.3.10. Национален инвестиционен план за водоснабдяване и канализация

Изведените в тези документи инвестиционни нужди са огромни и надхвърлят възможностите на наличните финансови ресурси. Наред с опитите за разкриване на допълнителни финансови източници и механизми за акумулиране на средства се извежда и нуждата от целесъобразно, приоритетно и ефективно насочване на наличните финансови средства в проекти с регионално значение и висока добавена стойност. Сред основните приоритети за изпълнение на инвестиции е постигането на съответствие със заложените изисквания в европейските директиви по отношение на качеството на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчни води, които са поети като ангажимент от страна на България с подписването на Договора за присъединяване на страната към Европейския съюз и в следствие са транспонирани и в националните нормативни документи.

8.3.11. Национална програма за развитие "България 2030 г."

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е приета с Протокол № 67 на Министерския съвет от 02.12.2020г.

Националната програма за развитие „България 2030“ е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. Документът определя три стратегически цели, за чието изпълнение групира правителствените намерения в пет области (оси) на развитие и издига 13 национални приоритета.

8.3.12. Програма за изпълнение на Директива 91/271/ЕИО за пречистването на отпадъчните води от населените места

Програмата за изпълнение на Директива 91/271/ЕИО за пречистването на отпадъчните води от населените места е съобразена с целта на директивата: опазване на повърхностните водни обекти на сушата и крайбрежните води като регулира събирането, третирането и заустването на градските отпадъчни води и изхвърлянето на биоразградими вещества в промишлените отпадъчни води. Директива се отнася за събирането, пречистването и заустването на градски отпадъчни води, както и пречистването и заустването на отпадъчни води, произхождащи от някои промишлени отрасли. Директивата има за цел опазване на околната среда от вредните последици, причинени от заустването на споменатите по-горе отпадъчни води.

8.3.13. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030г.

Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030г. е приета с Решение № 505 на Министерския съвет от 19.07.2018г.

Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия (НСНРБ) се разработва на основание чл. 6а, ал. 2, т. 1 от Закона за защита при бедствия и очертава визията за намаляване на риска от бедствия на територията на Република България. НСНРБ отчита международния подход за осигуряване на съгласуваност на политиките за намаляване на риска от бедствия, адаптиране към промените в климата и устойчиво развитие, съгласно Рамката за намаляване на риска от бедствия от Сендай 2015-2030, Парижкото споразумение за климата и Програмата за устойчиво развитие на ООН до 2030 година „Да преобразим нашия свят“.

8.3.14. Стратегия за развитие на доброволческите формирования за защита при бедствия, пожари и други извънредни ситуации в Република България за периода 2021 – 2030г.

Проектът на Стратегия има за цел да очертае насоките за развитие на доброволните формирования за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и други извънредни

ситуации в Република България до 2030 година. Проектът на Стратегия е в съзвучие с Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, приета с Протокол № 67 на Министерския съвет от 02.12.2020г.

Проектът на Стратегия отразява международното схващане, че доброволството е свързано с основни ценности на Европейския съюз като гражданското участие и солидарността с нуждаещите се. Поставя се акцент върху обучението на доброволците и подготовката на доброволните формирания за реакция. Доброволческата дейност е изправена пред предизвикателството да укрепи капацитета си. Поставен е акцент и върху разпознаваемостта на доброволците, членуващи в доброволни формирания за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и други извънредни ситуации - разграничаването на понятията „доброволец/доброволно формирание“ по Закона за защита при бедствия и общото понятие „доброволец/доброволно формирание“.

8.3.15. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор

Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България се разработва във връзка с изискванията на чл. 151 от Закона за водите.

Основните етапи на разработването включват: 1. Изготвяне на детайлни анализи на ситуацията в сектора – водни ресурси и инфраструктура във водния сектор; 2. Разработване на Проект на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и организиране на обществено обсъждане; 3. План за действие към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива.

8.3.16. Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България е приет с Протокол № 44.33 на Министерския съвет от 21.11.2012г.

В плана за действие са разписани целите, към които държавата ще се стреми през следващите години и мерките за постигането им. Посочени са показателите, по които ще се определя напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки. Чрез обобщаване и анализиране на информацията, относно употребата на продукти за растителна защита и тяхното въздействие върху здравето на хората и околната среда, ще се проследи постигането на устойчива употреба на пестициди в страната през следващите години.

8.3.17. Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България

В процес на актуализация. Основен документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на дългосрочно и устойчиво управление на жизненни и продуктивни многофункционални гори и нарастваща конкурентоспособност на горския сектор като основа за по-добър жизнен стандарт, особено в планинските и селските райони. Предпоставка за

устойчиво развитие на горските територии са регламентирани със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Национална стратегия за развитие на горския сектор, Стратегически план за развитие на горския сектор, областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

8.3.18. Актуализиран Национален план за действие по управление на УОЗ в България

В процес на актуализация. Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители. В плана е осъществена оценка на състоянието, включително наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението, мониторинга, информационните системи и др. Част от залежалите устойчиви органични замърсители - пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана. Именно залежалите пестициди са пресечната точка на двата плана, които предвиждат идентични мерки за решаване на проблема и по-конкретно износ извън страната за окончателно обезвреждане.

8.3.19. Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване

В процес на актуализация. Основните направления за мерки, които се предвиждат в националната програма и в които незабавно следва да се предприемат нормативни, организационни и инвестиционни мерки са: запазване на водните ресурси; преодоляване на кризите във водоснабдяването; осигуряване на вода за напояване; формиране на знания и съзнание за икономия на водни ресурси.

8.3.20. Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028г.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2021 - 2028г. е приет с Решение № 459 на Министерския съвет от 17.06.2021г.

НПУО има ключова роля за ефективното и ефикасно управление на отпадъците в Р България. С плана се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари, и създаването на максимални условия за предотвратяване образуването на отпадъци. НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им. Планът ще подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

8.3.21. Обща стратегия за управление и развитие на хидромелиорациите и защита от вредното въздействие на водите

Обща стратегия за управление и развитие на хидромелиорациите и защита от вредното въздействие на водите е приета с Решение № 688 на Министерския съвет от 18.08.2016г.

Стратегията предвижда сектор „Хидромелиорации“ да управлява инфраструктурата за предоставяне на напоителни и отводнителни услуги и да надзирава инфраструктурата за защита от наводнения и корекциите на реки, която предпазва земеделските земи от вредното въздействие на водите. Съгласно решението на Министерския съвет министърът на земеделието и храните следва ежегодно до 31 март да внася в Министерския съвет отчет за изпълнението на стратегията за предходната година и годишен план за нейното изпълнение, включващ отделни мерки, бюджет и източник на финансиране, отговорна институция и срок за изпълнение.

8.3.22. Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2021-2027г."

Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2021-2027 г. е одобрено от Европейската комисия на 06.08.2022г.

Споразумението за партньорство е документът, който определя целите и приоритетите на Република България при използване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмния период 2021-2027 г., като очертава основните инвестиционни сфери и дейностите за постигане на устойчив, приобщаващ и интелигентен растеж. Споразумението е разработено при спазване на принципите на партньорство и прозрачност, осигуряващи участие на социално-икономическите партньори, местните власти, неправителствените организации, академичната общност и гражданите.

8.3.23. Стратегия и План за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027г.

Стратегията и План за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027г., са приети с Решение на Министерския съвет №832/26.10.2022г.

Изготвянето на Стратегията и плана на действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022-2027г. е с цел постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране, намаляване на депонирането и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

В стратегията са формулирани три стратегически цели: зелена и конкурентноспособна икономика; по-малко отпадъци и повече ресурси; икономика в полза на потребителите. За тяхното постигане са обосновани конкретни мерки, които са залегнали като конкретни дейности в плана за действие

към стратегията, като при прилагането на плана се залага основно на коригиране на дисбалансите и преодоляване на пречките пред постигането на целите на стратегията за кръгова икономика.

8.3.23. Национална стратегия за развитие на лозарството и винарството в Република България 2005 - 2025г.

Националната стратегия за развитие на лозарството и винарството в Република България 2005 - 2025г. е приета с Протокол № 1.30 на Министерския съвет от 06.01.2005г.

Стратегията цели да очертае рамката на развитие на сектора и разширяване на пазара на българските вина в страната и извън нея. Друга важна цел на документа спомогне България да постигне силни позиции в пазарните ниши за качествени вина на пазари с изяви гастрономически навици и стил на живот.

В стратегията са формулирани три стратегически цели: зелена и конкурентноспособна икономика; по-малко отпадъци и повече ресурси; икономика в полза на потребителите. За тяхното постигане са обосновани конкретни мерки, които са залегнали като конкретни дейности в плана за действие към стратегията, като при прилагането на плана се залага основно на коригиране на дисбалансите и преодоляване на пречките пред постигането на целите на стратегията за кръгова икономика.

8.3.24. Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025г.

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025г. е приета с Протокол № 47.61 на Министерския съвет от 19.12.2012г.

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025г. е средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Заедно с Националната стратегия за регионално развитие тя е основен документ в най-новото ни законодателство и дългоочакван инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие.

8.3.25. Стратегия за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023г.

Стратегията за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023г. е приет с Решение № 269 на Министерския съвет от 07.05.2014г.

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години. Като се има предвид, че много от капиталовите инвестиции във ВиК имат дълъг полезен живот, оценката на необходимите разходи, и стратегическият финансов план са разработени за срок от 25г. Това е гаранция, че мерките предложени в десетгодишната стратегия са всъщност съвместими с един

устойчив ВиК отрасъл в дългосрочен план.

8.4. Регионални стратегии, планове и програми в ДРБУ

8.4.1. Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2021-2027г.

Регионалният план за развитие (РПР) е стратегически планов документ, който се разработва на териториално равнище от ниво 2 (NUTS 2). РПР се разработват за 7-годишен период на действие. Районите от ниво 2 в страната са шест – Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен, Южен централен и Югозападен. Шестте района от ниво 2 в България са обособени според класификацията на териториалните единици (NUTS) с цел статистическо отчитане съгласно изискванията на Евростат. Регионални схеми за пространствено развитие на районите от ниво 2 са част от общата схема на основни документи за регионалното и пространствено развитие и планиране.

На територията на ДРБУ в действие са регионални планове за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027г. за следните региони: Северозападен регион (приет с РМС № 896 от 16.11.2022г.); Североизточен регион (приет с РМС № 898 от 16.11.2022г.); Северен централен регион (приет с РМС № 897 от 16.11.2022г.); Югозападен регион (приет с РМС № 900 от 16.11.2022г.).

8.4.2. Областни стратегии за развитие за периода 2021-2027г.

Областната стратегия за развитие (ОСР) е важна част от системата за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано регионално и местно развитие. Документът се разработва за 7-годишен период, който съвпада с периода на действие на регионалния план за развитие, в съответствие с регионалния план за развитие и с перспективите за пространствено развитие, определени от регионалната схема за пространствено развитие на областта. ОСР е средносрочен документ за стратегическо планиране на регионалното развитие на съответната област (район от ниво 3), който се разработва в съответствие с регионалния план за развитие на района от ниво 2.

Стратегиите разглеждат и планират и по отношение на съществуващата екологична инфраструктура (ПСОВ, депа и инсталации за оползотворяване на отпадъци, алтернативни източници на енергия и др.), така и на нуждата от изграждане на такива съоръжения, потенциала и възможностите за развитие нови проекти в съответните сфери (например възобновяема енергия или енергийна ефективност), необходимите инвестиции и др.

8.4.3. Регионални схеми за пространствено развитие на районите от ниво 3 (области) за периода 2021-2027г.

Регионални схеми за пространствено развитие (РСР) на районите от ниво 3 (област) се разработват като стратегически документи, които определят дългосрочните цели и перспективи за устойчиво пространствено развитие на територията на областите от ниво 3 и връзките им с области

в рамките на района от ниво 2 и в съседни райони в страната и в съседни държави. РСРП представлява стратегически документ за пространствено развитие, чрез който се цели установяването на ефективна организация на пространството във всяка от 28-те административни области в страната, които представляват районите от ниво 3. Те отчитат териториалния потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие и имат за цел да приложат детайлно залегналите в Национална концепция за пространствено развитие.

8.4.4. Регионални генерални планове за водоснабдяване и канализация 2014-2038г.

Регионални генерални планове (РГП) за водоснабдяване и канализация 2014-2038г. и инвестиционните програми към тях са дългосрочен план за постигане на съответствие с Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и Националната стратегия за околна среда, така че да се осигури достатъчно количество и с добро качество питейна вода за населението. Чрез регионалния генерален план за водоснабдителните и канализационни системи се идентифицират инвестиционните нужди за изпълнението на българското законодателство и европейските директиви в областта на водоснабдяването и отвеждането и пречистването на отпадъчни води.

РГП са с период на действие до 2038 г., като предвижданията на плановете са краткосрочни (2014-2020г.), средносрочни (2021-2028г.) и дългосрочни програми (2029-2038г.), за да се даде основата за идентифициране на приоритетни инвестиции за рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови съоръжения за водоснабдяване, канализация и третиране на отпадъчните води според изискванията на националното законодателство, хармонизирано с достиженията на правото на ЕС.

8.5. Общински планове и програми в ДРБУ

8.5.1. Планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027г.

Планове за интегрирано развитие на общината (ПИРО) определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с интегрираната териториална стратегия за развитие на региона за планиране от ниво 2 и общия устройствен план на общината. Разработва се за срок от 7 години.

ПИРО като част от системата от стратегически документи интегрира регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните проблеми, нуждите и потенциалите за развитие на районите, общините и населените места, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми и финансови инструменти, включително съфинансирани от фондовете на Европейския съюз. ПИРО се изработва за цялата територия на общината, като могат да се определят зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за коопериране със съседни общини.

8.5.2. Общински програми за опазване на околната среда 2021-2028г.

Общинската Програма за опазване на околната среда (ПООС) се разработва на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда и се приема от Общинския съвет. Програмата обхваща осем годишен период – 2021 – 2028г. Тя е необходима, за да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията на общината, запазване на доброто състояние на околната среда и формиране на адекватна политика на общината за ефективно и целесъобразно използване на наличните ресурси.

ПООС е координирана с национални и регионални документи, сред които: Общински план за развитие; План за интегрирано развитие на общината; Програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на общината; Регионален план за развитие на района за планиране; Национална стратегия за регионално развитие; Национална стратегия за околна среда; Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух; Национален план за управление на отпадъците за периода.

8.5.3. Общински/регионални програми за управление на отпадъците 2021-2028г.

Общинската/регионалната програма за управление на отпадъците е стратегически документ. Програмите за управление на отпадъците се разработват и приемат за период, който следва да съвпада с периода на действие на актуалния Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028г., в който са отразени изискванията на новоприетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“.

Съгласно Закон за управление на отпадъците (ЗУО), общинските програми за управление на отпадъците са секторни програми и са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда. ЗУО определя възможността кметовете на две или повече общини, включени в регионална система за управление на отпадъците, да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата. Общински/регионални програми за управление на отпадъците обхващат всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната администрация и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно ЗУО, свързани с управлението на отпадъците.

8.5.4. Планове за развитие на горските територии

Стопанисването на горите е основна лесовъдска дейност, която цели подобряване състоянието на отделните насаждения, насочва природните процеси към естествено възобновяване с местни и устойчиви дървесни видове, запазване на генетичния ресурс и подпомагане защитните, водоохранните, фитосанитарните и дървопроизводителни функции на горите.

Областният план за развитие на горските територии се изработва съгласно Закона за горите, Националната стратегия за развитие на горския сектор за периода до 2030 г., Стратегическия план за развитие на горския сектор 2014-2023 г.и Наредбата за инвентаризация и планиране в горските

територии. Предмет на плана са горските територии, независимо от тяхната собственост. В областният план са определя целите на управление на горското и ловно стопанство на общинско и областно ниво, основните задачи и приоритети за устойчиво интегрирано развитие, при отчитане на специфичните характеристики и потенциала на областта.

Областните планове имат за цел: изработване на единна горскостопанска карта и хармонизирането ѝ с останалите специализирани карти в областта; функционално зонироване на горските територии и определяне на възмездно ползване на екосистемни услуги; определяне на зони за защита от урбанизация и отразяването им в подробните устройствени планове; определяне на целите за управление на горското и ловното стопанство и изработване на екологичната и социално-икономическата оценка за горските територии.

В ДРБУ е утвърден областен план за развитие на област Монтана. Горите на територията на област Монтана се стопанисват от 5 териториални поделения на Северозападно държавно предприятие: ДГС Берковица, ДГС Говежда, ДГС Лом, ДГС Монтана, ДГС Чипровци, и УОГС Петрохан (Бързия), което се стопанисва от Лесотехнически университет към МОН. Контролират се от Регионална дирекция по горите (РДГ) – Берковица. Липсват ловни стопанства.

Горскостопанските дейности, осъществявани на територията на поделенията на държавните горски стопанства, се извършват на основание предварително изработени и одобрени от Изпълнителна агенция по горите Горскостопански планове. Плановете са съгласувани по реда на Закона за биологичното разнообразие от МОСВ. Допълнителни дейности се планират и извършват след съгласуване с регионалните структури на МОСВ съгласно *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*. По такъв начин се гарантира, че дейностите са съобразени с националното екологично законодателство и Европейската политика в областта на околната среда.

8.6. Планове за управление на защитени територии и защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000 в ДРБУ

Планът за управление на защитените територии и защитените зони е специален документ, отнасящ се до особеностите на защитената територия или зона. Той е обоснован и комплексен документ, който по-конкретно анализира биологичното разнообразие в екосистемите, естествените процеси, протичащи в тях, включително начина на опазването им и други специфични проблеми. Плановете за управление се съобразяват с изискванията към категорията защитена територия или вида на защитената зона, отчитайки особеностите, режимът, определен в заповедта за обявяването или изискванията на международните договори.

Характерна особеност на плана е опита да се постигне интегрирано управление на територията или зоната, чрез включване на всички заинтересовани лица и институции в нейното управление и стопанисване. Планът за управление е документ, предназначен да идентифицира най-важните особености на територията или зоната, да конкретизира целите на нейното управление в съответствие с нейната специфика, да посочи пътя за постигане на тези цели чрез разработване на

цялостна стратегия.

Планът за управление въвежда необходимите норми, режими, условия за осъществяване на всички дейности на територията на съответната защитена територия или зона. Задава рамката на организацията на управлението, определя институциите и другите заинтересовани страни, отговорни за различните аспекти на управлението, както и начините и средствата за прилагането им. Планът описва значимите проблеми в средносрочен аспект и очертава и подходите за решаването им. В плана са идентифицирани всички потенциални заплахи и необходимостта от преодоляването им, с цел недопускането на негативни необратими промени в състоянието на защитената територия.

С плана за управление се цели да се запази разнообразието от природни местообитания и да се съхрани техният естествен характер; да се запази биоразнообразието на генетично и видово ниво; да се съхрани естественото състояние на горските екосистеми, влажни зони и скални местообитания; да се осигури предоставянето на екосистемни услуги и тяхното устойчиво ползване и поддържане на оптимално ниво на познания и дългосрочен мониторинг на биологичното разнообразие и т.н.

В плановете за управление на защитените територии, на основата на дългосрочните цели, са определени оперативните (управленски) цели, които имат за цел да ги конкретизират и доразвият. Те са определени за 10 годишен период от време, подлежат на адаптиране и актуализиране. Идеалните цели описват желаното бъдещо състояние и условия, които могат да бъдат постигнати посредством планово осъществявани дейности в парка. Тези цели представят цялостната рамка, в която се развиват дейностите за запазване значимостта на територията. Те не се променят във времето и не са ограничени времево. В процеса на изпълнението на плана за управление важна част заема неговото периодично преразглеждане, което осигурява необходимата информация за проверка доколко планираните и осъществени програми и проекти ефективно водят до постигане на целите. Планът за управление се актуализира на всеки десет години. Пълен преглед и ревизия е необходима с цел десетгодишна актуализация на плана. Процесът на изготвяне на актуализацията на Плана започва непосредствено след публичното обсъждане на втория четиригодишен период от действието на Плана. На базата на направения пълен преглед и ревизия се изготвя план за действие през останалите две години и задание за актуализация на Плана за управление. Самата актуализация следва да приключи на десетата година от действието на първоначално приетия План.

Периодичното преразглеждане на Плана за управление се налага, за да се провери доколко се изпълняват програмите и проектите и до каква степен са постигнати определените в Плана цели. Ревизиране на Плана за управление предвижда публично обсъждане на изпълнението на Плана, което се организира от МОСВ на всеки четири години. На него присъстват представители на заинтересованите държавни органи, областни управители, общини, научни и неправителствени организации и др. За периода на действие на Плана не се допуска изменение на идеалните цели, но са възможни промени в оперативните цели и стратегиите за тяхното постигане.

8.6.1. Национални и природни паркове

Приетите планове за управление на национални и природни паркове в ДРБУ са:

- *План за управление на национален парк „Централен Балкан“ 2016 – 2025г., приет с Решение № 195/24.03.2016 г. на Министерски съвет (ДВ бр. 26/01.04.2016г.);*
- *План за управление на национален парк „Рила“ 2001г., приет с Решение № 522/04.07.2001 г. на Министерски съвет, (ДВ бр. 66/2001г.);*
- *План за управление на природен парк „Врачански Балкан“ 2011г., приет с Решение № 750 от 14.10.2011г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 82/2011г.);*
- *План за управление на природен парк "Русенски Лом" 2020г., приет с Решение № 539/06.06.2005 г. на Министерски съвет, (ДВ, бр. 50/2005г.);*
- *План за управление на природен парк "Персина" 2015г., приет с Решение № 77/11.02.2016 г. на Министерски съвет (ДВ бр. 13/2016г.);*
- *План за управление на природен парк "Българка" 2022г., е приет с Решение № 894/30.12.2021 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр.1/2022г.);*
- *План за управление на природен парк „Витоша“ 2005-2014г. приет с Решение № 305/22.04.2005г. на Министерски съвет, (ДВ бр. 38/2005г.).*

По-подробна информация за приетите планове за управление на национални и природни паркове в ДРБУ е представена в **Приложение 8.1**.

8.6.2. Резервати и поддържани резервати

Приетите планове за управление на резервати и поддържани резервати в ДРБУ са:

- *План за управление на резерват "Бели Лом" 2015г., утвърден със Заповед № РД-703/23.10.2015 г. на МОСВ (ДВ, бр.86/2015г.);*
- *План за управление на резерват "Бистришко бранище" 2021г., утвърден със Заповед № РД-866/15.09.2021 г. на МОСВ (ДВ, бр.87/2021г.);*
- *План за управление на резерват "Бяла крава" 2016г., е утвърден със Заповед № РД-399/12.07.2016 г. на МОСВ (ДВ, бр.61/05.08.2016г.);*
- *План за управление на резерват на резерват „Горната кория“ 2015г., е утвърден със Заповед № РД-572/06.08.2015 г. на МОСВ (ДВ, бр.64/2015г.);*
- *План за управление на резерват на резерват Торфено бранище" 2021г., утвърден със Заповед № РД-866/15.09.2021 г. на МОСВ (ДВ, бр.87/2021г.);*
- *План за управление на резерват на резерват „Чупрене“ 2015г., утвърден със Заповед № РД-572/06.08.2015 г. на МОСВ (ДВ, бр.64/2015г.);*
- *План за управление на резерват на поддържан резерват „Ардачлъка“ 2017г., утвърден със*

Заповед № РД-685/20.10.2017 г. на МОСВ (ДВ, бр.91/2017г.);

- План за управление на резерват на поддържан резерват „Ибиша“ 2015г., утвърден със Заповед № РД-572/06.08.2015 г. на МОСВ (ДВ, бр.64/2015г.);

- План за управление на резерват на поддържан резерват „Савчов чаир“ 2016г., утвърден със Заповед № РД-164/30.03.2016 г. на МОСВ (ДВ, бр.30/2016г.);

- План за управление на резерват на поддържан резерват „Савчов чаир“, 2016г., утвърден със Заповед № РД-283/26.05.2016 г. на МОСВ (ДВ, бр.48/24.06.2016г.);

- План за управление на резерват на поддържан резерват „Сребърна“ 2016г., утвърден със Заповед № РД-565/13.10.2016 г. на МОСВ (ДВ, бр.87/2016г.);

- План за управление на резерват на поддържан резерват „Училищна гора“ 2017г., утвърден със Заповед № РД-809/11.12.2017 г. на МОСВ (ДВ, бр.11/2018г.).

По-подробна информация за приетите планове за управление на резервати и поддържани резервати в ДРБУ е представена в **Приложение 8.1**.

8.6.3. Защитени местности и природни забележителности

Приетите планове за управление на защитени местности и природни забележителности в ДРБУ са:

- План за управление на защитена местност „Калимок-Бръшлен“, утвърден със Заповед № РД-886/07.12.2007г. на МОСВ (ДВ, бр. 17/2008г.);

- План за управление на защитена местност „Връшка чука“, утвърден със Заповед № РД-925/17.12.2008г. на МОСВ (ДВ, бр.3/2009г.);

- План за управление на защитена местност „Кайлъка“, утвърден със Заповед № РД-206/28.03.2011г. на МОСВ (ДВ, бр.31/2011г.);

- План за управление на защитена местност „Ломия“, утвърден със Заповед № РД-703/23.10.2015г. на МОСВ (ДВ, бр.86/2015г.);

- План за управление на природна забележителност „Пещера Разбитица“, утвърден със Заповед № РД-206/28.03.201г. на МОСВ (ДВ, бр.31/2011г.);

- План за управление на природна забележителност "Деветашка пещера", утвърден със Заповед № РД-504/13.09.2016г. на МОСВ (ДВ, бр.79/2016г.).

По-подробна информация за приетите планове за управление на защитени местности и природни забележителности в ДРБУ е представена в **Приложение 8.1**.

